

APIE BANGINIŲ MEDŽIOJIMĄ

Išrastas elektrinis harpunas. — Harpuno istorija. — Banginių gaudymo biznis pelningas

Po keturių mėnesių plaukiojimo į Newcastle, Anglijoje, sugrįžo laivas "Balena" (loty-

niskai — banginis). Šis laivas yra tarytum plaukiojanti banginių išdarinėjimo dirbtuvė. Paskutinis plaukiojimas buvo bandomasis. "Balena" laivas savo denyje turėjo dar du specialius pagelbinius banginiams

gaudyti laivus, kurie buvo ap- rūpinti naujaisiais banginių gaudymo amato įrankiais — patranka ir elektriniu harpunu. "Balenos" plaukiojimas atidengė naują erą banginių pramonėje. Naujaisiais įrankiais buvo užmušta virš šimto banginių pietėje Ledinuotojo vandenyno dalyje. Naujieji būdai žymiai sumažina šio verslo pavojingumą, o taip pat trumpina medžioklės laiką. Šie įrankiai ne tik ekonomiškai, bet ir "ne-skausmingi". Elektrinio harpuno išradėjas ir banginių gaudymo kompanijos "Suviennytieji banginaudžiai" galva Vivian Bord, pasakoja, jog jis ieškojęs būdų kurių tikslas — be skausmo nužudyti banginį.

Elektrinio harpuno idėja iš- kilo dar praėjusio šimtmečio 60-se metuose. Atitinkamas pa- tentas buvo išduotas Londone 1868 metais, bet praktiško pri- taikymo negavo. Po kelių nepavykusių ban- dymų, atliktų norvegų, tik 1929 metais vokiečių inžinie- riui Carl Weberiui pavyko elek- triniu būdu užmušti keturis banginius Norvegijos vandenys- se. Weberis mirė 1945 metais, kažkodėl prieš mirtį sunaikinęs visus savo braižinius.

Pasibaigus II pasauliniam karui, vėl buvo susidomėta elektriniu banginių medžioji- mo būdu. Šia kryptimi darbus vienu metu pradėjo keli univer- sitetai, General Electric Co., "Suviennytieji banginaudžiai" ir Gyvulių Globos Federacija, dalyvaujant norvegų firmoms, gaminančioms banginiams gau- dyti įrankius.

Taiklus elektrinio harpuno smūgis akimirksniu paralyžuo- ja banginį. Jis iškyla paviršium, bet visiškai nesidaužo vanden- nyje, kaip paprastai. Pomirtinės uodegos galinių konvulsijos padeda kūniui laikyti vandens paviršiuje. Reikia pastebėti, jog du uodegos galai vienas nuo ki- to esti iki 24 pėdų atstume.

Gavęs elektrinio harpuno smūgį, banginis miršta per tris minutes. Gi po paprastojo "sprogstančiojo" harpuno smū- gio, tokio, kuris turi savyje sprogstamosios medžiagos, ban- ginis miršta po aršios kovos tik už dviejų valandų.

Vykdam pirmuosius bandy- mus, pagamintieji iš nepapras- tai stipraus plieno harpunanai kartais sprogdavo nuo banginio uodegos raumenų konvulsinių judesių. Be to, labai sunku bū- davo nutaikyti sunkų elektrinio harpuno aparatą, ne labai tin- kamas pasirodė ir kabelis, ku- riuo į harpuną įvedama srovė.

Po būtinų patobulinimų bu- vo surengta kita ekspedicija iš- bandymui elektrinio harpuno, ši kartą jau ne į Antartikos vandenį, o į ekvatorialinius, netoli Afrikos. Liepos mėnesį išvyksta trečioji ekspedicija į šiaurinius Norvegijos vandenį.

Dar 1860 metais Sven Foin išrado "sprogstamąjį" harpuną, kuris pakeitė seną harpuną-ietį. Iki tol banginio vijimasis tęs- davosi valandomis ir dažnai baigdavosi pačių medžiotojų žuvimu.

Užmuštieji "mėlynieji bangi- niai" (virš 50% riebalų) neria į dugną. Todėl į tik ką užmuš- tojo banginio kūną įsmeigdavo tuščiavidurę ietį, per kurią bu- vo pumpuojamas oras. Tokiu būdu išpūstas banginis iškil- davo į paviršų.

Nežiūrint pačių primityviš- kiausių banginių verslo prie- monių iki antrosios praėjusio šimtmečio pusės, kasmet būda- vo užmušami tūkstančiai bangi- nių. Rekordiniai 1830-31 me- tais buvo užmušta 28,000 ban- ginių. Po to grobis smarkiai krito. Banginiams gresė visišk- as išnaikinimas, kuris padrytų galą ir pačiam verslui. Todėl tarptautiniu susitarimu buvo nustatyta tam tikros banginių medžioklės ribos. Tačiau gru- buoniškas verslas nesitaugė, nes buvo per daug pelningas — pavyzdžiui, korsetų fabrikai

mokėjo 5 dolerius už banginio ūsų svarą.

Dabar didokas banginis dua- da 15,000-20,000 dolerių paja- mų. Visos banginio kūno dalys eina vertingiems produktams gaminti — sviestui, kurui, gli- cerinui, paukščių lesalui, bif- stekams restoranuose ir t. t. Naudingi ir banginio kaulai. Vidutinis banginio ilgis — 75 pėdos, bet būdavo pagaujami banginiai ir virš 100 pėdų il- gio. Skaitoma, jog kiekvienai

Teisme su revolveriu

Mrs. De Rose, kuri yra savi- ninkė apartamento Ciceroje, kur pereitais metais kilo riaušės dėl mėginimo ten atsikraustyti ap-

banginio ilgio pėdai tenka maž- daug viena tona svorio. Nauja- gimis "mėlynasis banginis" sveria apie 5,000 svarų ir jo svoris kasdien didėja 200-300 svarų.

sigyventi negro šeimai, atėjo į teismą. Ji bylinėjasi su buvusių savo advokatu. Kai ji pradėjo plūsti teisėją Crowley, šis prie- teisė už teismo paniekimą 1 metus, o kai nesiliovė, tai ir an- trus pridėjo. Kai policininkai paskui ją išvedė iš teismo sa- lės, rado pas ją revolverį. Ji tei- sinasi nenorėjusi teisme jo pa- naudoti, bet nešiojusi jį sušiai, nes jai daugelio buvę grasinama po anų Ciceros įvykių.

FOTOGRAFAS CONRADAS

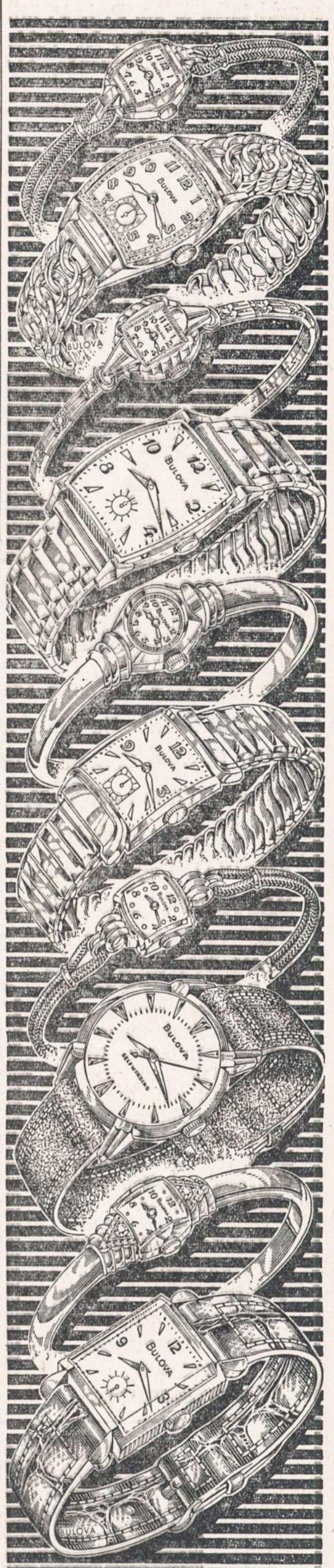
(LIETUVIS)
Moderniškai įrengta vieta įvairioms nuotraukoms. Specialybė — vestuvės. Jaunve- džiai gaus puikią ir brangią dovaną. Saži- mingai ir gražiai atlie- kamas darbas.

414 WEST 63rd STREET
Telefonai:
ENG. 4-5883 ir ENG. 4-5840

BIRŽELIO MĖNESIO IR GRADUATION

SUTAUPO nuo 20% iki 50% ir DAUGIAU

Auksinių žiedų, deimantų, gražių auskarų, spilkučių, karolių, perlų, sidabro.

LAIKRODELIAI vertės \$5.95
\$10.00 po .....
LAIKRODELIAI vertės \$9.95
\$20.00 po .....
LAIKRODELIAI vertės \$19.95
\$40.00 po .....
LAIKRODELIAI vertės \$39.00
\$60.00 po .....
LAIKRODELIAI vertės \$64.50
\$100.00 po .....
32 šmoutų Silverware \$12.95
vertės \$29.50 už .....

Išmokėjimai be palukų

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 So. Halsted St.
Tel. CALUMET 5-7237

Atdara pirmadienio ir ketvirtadie- nio vakarais.

NAUJA GYDUOLE

Alexander's Nauja Maistinga Gyduolė yra mišinys riešutu, uogu, šaknių ir lapų; ji yra vartojama nuo visokių nervų ligų ir nervišku galvos skau- dėjimui, nuo šalčių ir lytiško silpnumo, gret- to pavargimo, gėra nuo inkstų (kidneys) ir dėl visokių vidurių nesveikumu — išvermingas maistas ir stimuliuojantis tonikas. Nežiūrint kokią ligą sirgtumėt, šitame mišinyje yra pastiprinimas. Vartojama arbatos formoje. Svaras \$8.00, pusė svaro \$4.00, ketvirtis svaro \$2.00. Prisiunčiam į namus.

ALEXANDER'S CO.
414 WEST BROADWAY
South Boston 27, Mass.

5—NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
— PIRMAD., BIRŽELIO 16, 1952

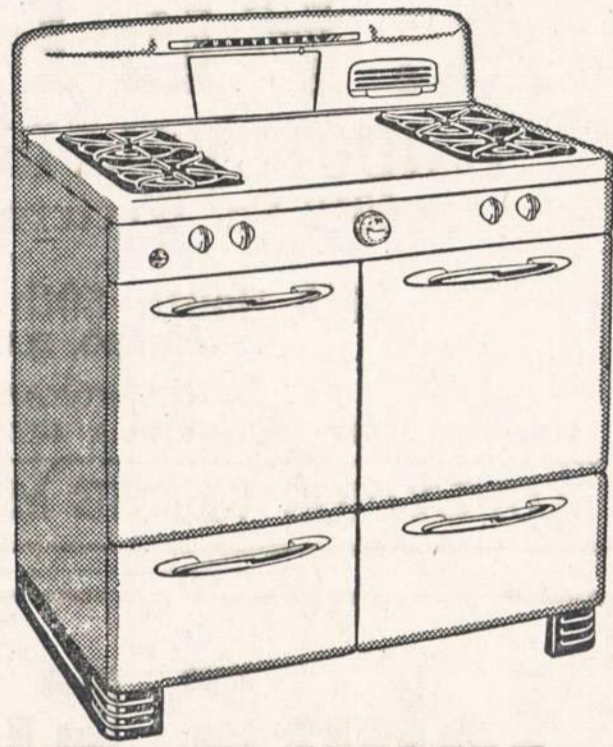
Niekur kitur jūs už tokias žemas kainas ne- nupirksite aukštos kokybės prekių, kaip pas BUDRIKĄ

GASINIAI PEČIAI

PILNOS MIEROS NAUJI GASINIAI PEČIAI

su 5 metų garantija
\$98.00
ir aukščiau.

NAUJAS ŠALDYTUVAS 7 pėdų, garantuotas

vertės \$200.00 už \$119.50
ŠALDYTUVAS 9 pėdų, vertės \$265.00 už \$199.50

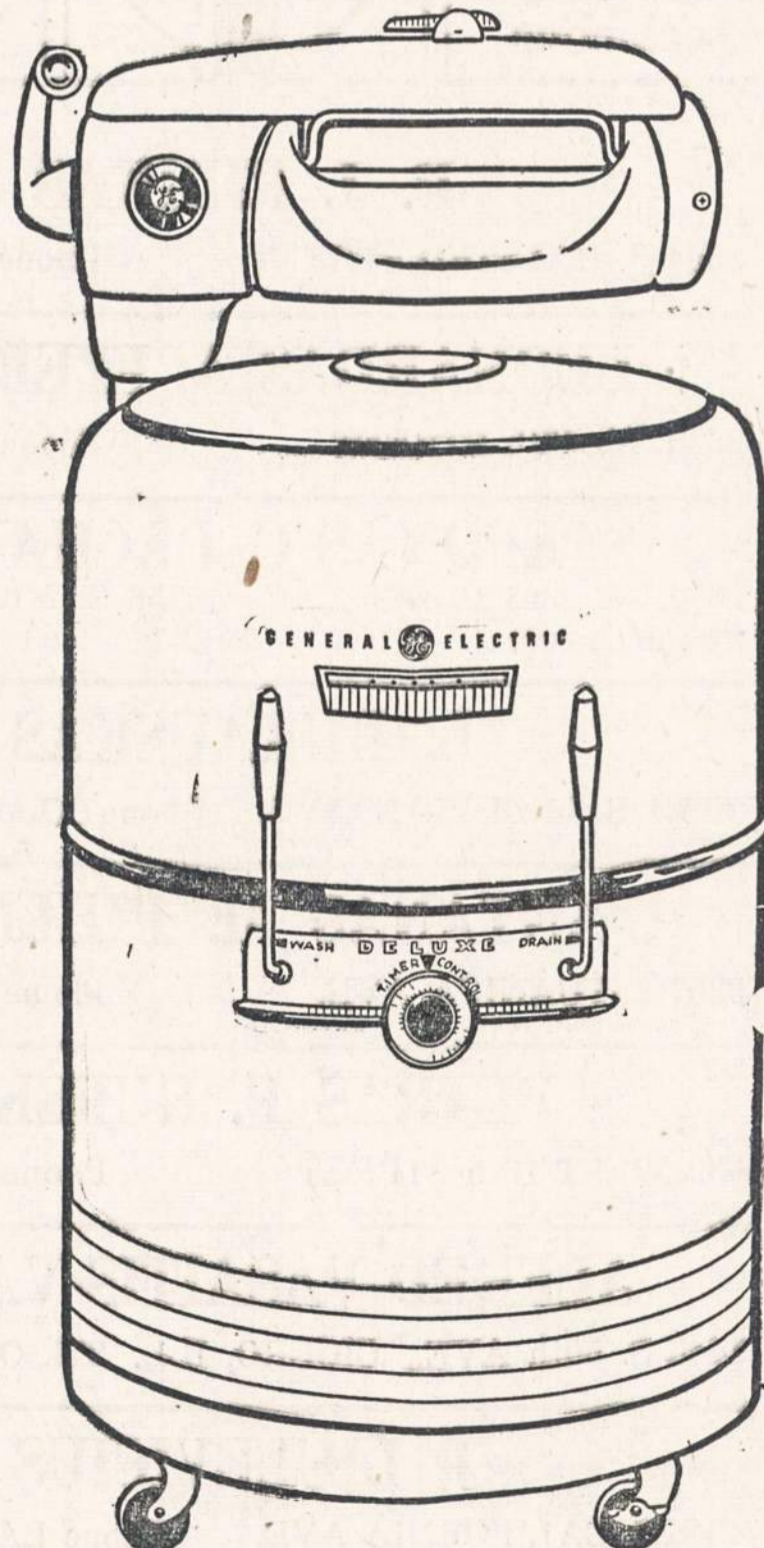
NAUJOS MADOS Skalbiamos Mašinos

vertės \$135.00 už \$69.50

Skalbiamos Mašinos vertės \$190.00 už \$135.00

Prosinamos Mašinos po \$49.50

Siuvamos Mašinos po \$49.50

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3241 South Halsted Street
Tel. CALLUMET 5-7237

Atdara pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais. Nedėliomis uždaryta.

NEW Westinghouse TELEVISION
WITH *Electronic Clarifier*

No other make has this advanced engineering! Yet its added enjoyment is yours at no extra cost! Exclusive new Electronic Clarifier gives you clearer pictures than ever before... and

eliminates every bit of annoying picture interference. No streaks, no flutter, no flop-over! The super-power Westinghouse chassis delivers strong, clear pictures—even in weak signal areas!

LARGE 14" INTERFERENCE-FREE PICTURE

THE WESTON with famous Single Dial Tuning, built-in antenna. Handsome mahogany-color plastic table cabinet. Model 645T16.

SEE COLOR... ENJOY UHF. When these services are available in your area you can get them on your Westinghouse TV set. A UHF adaptor and color adaptor or converter can be easily attached to connectors at the rear of the chassis.

Only **\$199.95**

including federal tax. Warranty extra. EASY TO OWN... EASY TERMS 65 WEEKS TO PAY!

EASY TERMS

YOU CAN BE SURE... IF IT'S Westinghouse

HILBERT'S HOME APPLIANCES

6332 So. Western Avenue

GRovehill 6-8700

Open Monday and Thursday Evenings

APSIŽIŪRĖK IR STANDARD MOKA

TAUPOK

SAUGIAI!

AUKSTESNĖ

DIVIDENDĄ!

STANDARD FEDERAL SAVINGS

YRA STIPRIAUSIA TAUPYMO ISTAIGA AMERIKOJE

TURTAS ..... virš \$31,000,000
ATSARGOS FONDAS ..... " \$3,000,000

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 Archer Avenue, Kampas Sacramento Avenue

JUSTIN MACKIEWICH, prezidentas

Telefonas: Virginia 7-1141

Istaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 val. po pietų, Ketvirtadieniai nuo 9-tos val. ryto iki 8 val. vakaro, Trečiadieniai visai neatidaroma.

